

Posudek diplomové práce

Diplomantka: Eliška Demjanová
Název práce: Britský Východoindická společnost
Konzultant: JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Diplomanta Eliška Demjanová si zvolila zajímavé téma z obecných a mimoevropských dějin státu a práva. Jedná se o problematiku, která na Fakultě právnické ZČU nebyla ve formě kvalifikační práce zpracována.

Autorka vycházela z bohaté literatury i z vlastních poznatků učiněných na cestách do některých míst, o nichž psala. Vedle literatury české proveniencí přitom čerpala z prací autorů anglických a amerických.

Diplomová práce je rozdělena kromě úvodu a závěru do pěti kapitol, v nichž je pojednáno o počátcích kolonizace zámořských území před vznikem Východoindické společnosti, o vzniku Britské Východoindické společnosti, jejím působení a vlivu a konečně o jejím zániku a vzniku britského impéria.

Nutno ocenit, že Eliška Demjanová pojednala o Východoindické společnosti vsutku z pohledu právněhistorického, a pochopitelně i ekonomického. Prolínání mocenských zájmů, souvisejících se správou území na jedné a hospodářských zájmů společnosti na druhé straně bylo charakteristické nejen pro britské společnosti, ale i společnosti zakládáné nezřídka i panovníky dalších koloniálních mocností. Zdá se, že v 19. století britská koruna reagovala na to, že Východoindická společnost je fakticky „státem ve státě“ a jejímu dalšímu působení je nutno v zájmu koruny i státu zamezit.

Diplomantka z mého pohledu s detailní znalostí historie Východoindické společnosti pracovala nejen metodou popisnou, ale též analytickou. Lze ocenit, že upozornila na úskalí a nebezpečí, která přináší prolínání politické a ekonomické moci.

Práce je psána poutavě, je informačně a argumentačně bohatá, diplomantka prokázala schopnost samostatné vědecké práce nejen po stránce obsahové, ale i po stránce formální. Úroveň práce zvyšují obrazové přílohy a resumé v anglickém jazyce. Diplomová práce Elišky Demjanové patří k vynikajícím, zasloužila by si alespoň zčásti publikovat.

S ohledem na uvedené skutečnosti hodnotím práci jako v ý b o r n o u a d o p o r u č u j i ji připustit k obhajobě.

Pro obhajobu navrhuji otázky:

- 1) Britská Východoindická společnost – okolnosti jejího vzniku.
- 2) Organizační struktura společnosti.
- 3) Zákonodárna, výkonná a soudní pravomoc Britské Východoindické společnosti.
- 4) Zánik společnosti a vznik britského impéria v Indii.
- 5) Směry dalšího bádání.

JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.